

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa M. G.
przeciwko Skarbowi Państwa - Staroście K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 30 czerwca 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 18 lipca 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża powódki kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W świetle tej regulacji, cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może rozstrzygnąć w kwestii przyjęcia bądź odmowy

przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Jednocześnie przypomnieć należy, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i jego rolą nie jest korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołała przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Wskazała, że oczywista wadliwość zaskarżonego wyroku polega na błędnym zastosowaniu art. 442¹ § 1 k.c. i przyjęciu, że w stanie faktycznym sprawy należy stosować 3-letni termin przedawnienia, podczas gdy dochodzone roszczenie, jako wynikające ze zrealizowania znamion występkę z art. 231 k.k., ulega przedawnieniu z upływem dwudziestu lat od dnia popełnienia przestępstwa (art. 442¹ § 2 k.c.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., dotyczącym przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, chodzi o łatwo dostrzegalne, mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy uchybienia przepisom prawa. Według utrwalonej linii orzecznictwa Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ §1 pkt 4 k.p.c. tylko wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa albo wydane zostało w wyniku dostrzegalnej w sposób pewny i niewątpliwy bez potrzeby głębszej analizy jurydycznej błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2011 r., I PK 237/10, 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, 24 lutego 2012 r., V CSK 225/11, 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15). Przytoczone okoliczności powinny jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2005 r., II CZ 89/2005, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 2004/06, i z dnia 24 lutego 2006 r., IV CSK 8/06).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej nie pozwala przyjąć, by była ona – w powyższym rozumieniu – oczywiście uzasadniona. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że

w przypadku, gdy w postępowaniu karnym nie zapadł prawomocny wyrok skazujący, sąd może samodzielnie ocenić w postępowaniu cywilnym, czy zachowanie sprawcy szkody stanowiło przestępstwo, jeżeli jest to potrzebne do oceny zasadności zarzutu przedawnienia roszczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 sierpnia 2017 r., II CSK 837/16, nie publ.). W celu ustalenia, czy sprawca szkody popełnił przestępstwo konieczne jest ustalenie, czy czyn wypełnia podmiotowe i przedmiotowe znamiona przestępstwa według zasad obowiązujących w prawie karnym (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 lipca 2012 r., III CSK 653/11). Zgodnie z ogólnymi regułami rozkładu ciężaru dowodu (art. 6 k.c.), ciężar wykazania okoliczności faktycznych oraz przedstawienia dowodów pozwalających na zrekonstruowanie przez sąd orzekający strony przedmiotowej i podmiotowej przestępstwa spoczywa na pokrzywdzonym (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 2015 r., IV CSK 495/14, nie publ.). Reguła ta ma wymiar ogólny, a proponowana przez skarżącą koncepcja domniemania przestępstwa kłóci się z konstytucyjnie zagwarantowaną zasadą domniemania niewinności (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2019 r., I CSK 535/18, nie publ.). Ponieważ z faktem popełnienia przestępstwa, którym została wyrządzona szkoda majątkowa, łączy się dłuższy termin przedawnienia, okoliczności wskazujące na czyn zabroniony muszą być udowodnione w taki sposób, aby wykluczały wątpliwości w tej materii (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2016 r., IV CSK 647/15, nie publ.).

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a o kosztach orzekł na podstawie art. 102, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

aj